

No. 43.

Sestdeenâ, 26. Oktober (7. Nowbr.)

1874.

Maksa par gabdu: Mahjas weesi 1 rubl., paštes nauda 60 kap.

Mahjas weesa lassitajeem un draugeem par sinnu.

Lai Mahjas weesa isjuhtifšana warreli peh; lahrtas un bes laweschanahs notift, tad luhdsam apstelletajus, lai pee laika mums usdohd fawu wahrdu un dshwes-weetu. Maksa paleef arri us preefchu ta patte, ka agratds gaddds, prohti: Mahjas weesi par gabdu maksa 1 rubli, peelikkums 75 kap. un paštes-nauda 60 kap., ta la teem, lam pa pašti iaperiuhia, par gabdu jamaksa par Mahjas weesi ween 1 rubli 60 kap. un par Mahjas weesi ar peelikkumu 2 rubl. 35 kap. — Teem, kas schè pat Nihgâ il nebbelas fawu lappu sanemm moi leef sanemi, — teem ta paštes-nauda, sinnam, naw jamaksa flah, bet tee dabdu Mahjas weesi ar peelikkumu par 1 rubli 75 kap., un bes peelikkuma par 1 rubli.

Nihgâ: Mahjas weesa apstelleschanas teel pretti nemtas manâ drukkatarâ un grahamtu bohde pee Pehtera basnizas; Peh-terburgas Ahr-Nihgâ Kalku-eelâ No 18 **Winkmanna** l. paš-lambari Martinsohna nammâ, un **Weisa** l. bohde pee leela pumpja; Pahrdaugawa pee **Stabusch** l. prett Galma l. fabrika. Tad wehl zittas pilsehtas apstelleschanas pretti nems. Pehfis: lohpmannis **Petersohn** l.; Walmeerâ: lohpmannis **E. G. Treij** l. sawâ grahamtu bohde; Wallâ: lohpmannis **Rudolf** l. sawâ grahamtu bohde; Selgawâ: **J. Schablowskij** l. sawâ grahamtu bohde un **E. Söpfer** l. sawâ bohde pee tirgus platscha; Talfds; lohpmannis **Simfen** l. un tad Dohbel: lohpmannis **J. Dawidoffskij** l. sawâ drahnu bohde.

Crust Plates,

Mahjas weesa apgabdatajs un redaktors.

A h d i t a j s.

Jaanakahs sinnas. Telegrafa-sinnas.

Cekschemmes sinnas. No Nihgas: Pehtera basniza. No Kuzjawas: dsebaschanas swehtki. No Smotenslas: duhschigas seewas. No Peh-terburgas: weffelibas aplohpšana armija, — slohu skaitis, — ug-guns-grehts, — purmja faufinaschana.

Ahrsemmes sinnas. No Mahjias: trohna runna. No Franzijas: tautas fapulze partijas. No Londones: mahziba preefch ubbageem. No Spanijas: Karlistu nedardi. No Australijas: Fidschi fallas.

Kullmanna nedards un fohds. Jantajumi un atbilbes. Kalls is Kuldigas. Kursemmes jaunahs rekruteereschanas lomiffijas. Sihli notikkumi is Nihgas. Sinna slohlotaju tungeem. Aigahdinashana. Atbilbes.

Peelikkumâ. Matilde. Stahtis is dshwes. Suhrineeku mahnu-tiz-za. Graudi un seedi.

Jaanakahs sinnas.

No Nihgas. Freileina von Grotthus, Kursemmes muischneeze, mirdama zaur testamenti irr 10,000 rubtu atwehlejuše Kursemmes un Widsemmes lohpu apfargaschana beedribahm, bet to naidu, kas us intresschem nogul-dita, buhs til peh; 20 gaddeem nemt un stary tahm beedribahm isdallih, kas tad buhs. Weena dalka nahs arri par labbu lohpu ahrsteschanas slohlahm.

No Sibnes. Wahju trohna runna, furra zittahm waldibahm bijuse pa prahtam, teel no Austrijas awischem affi pahrspreesta un tai daschadas pahrmeschanas teel is-fazzitas.

No Londones tai 22. Oktoberi (3. Nowemberi) teel sinnohtis pahr dumpi Argentinas republikâ. Pee Salado uppes grihwas bijuse kauschanahs stary walwibas saldteem un dumpineeseem. Dumpineeki no generata Ribbas wad-diti, tilluschki fakauti. Bet peh; tam generalim Ribbas isdewahs ar generali Mitre saweendotees un nu abbi ar saweem tarra-pulleem taifotees galwas-pilsehtai usbrukt. Jauwa kauschanahs drihs gaidama. Buenos-Aires pilsehtas saweenoschana ar turreenas apgabbalu irr kaweta, zittadi schi pilsehta irr sipri apstiprinata.

Telegrafa-sinnas.

No Berlines tai 24. Oktoberi (5. Nowemberi). Wis-waltar grafs Arnims tiffa atkal pahrklauschahs. Zaur weenu waldibas-pawehti irr nolikts, ta weena ihpascha semmes-weetneeku fapulze eetaifama preefch walstis-semmehm (pawalstehm). — Franzuschu awises flawe to armijas pahrgrohffischanu un jauno tarra-littumu eeweschanu.

Ceſchſemmes ſinnas.

No Nihgas. Paher Behtera baſnizu Nihgas baſnizas lappa raſtidama peemian, la ſchi baſniza eſſoht buhweta pirmo reiſu preeſch 1200ta gadda, bet lahda winna taggad ſtahwoht, lahda winna eſſoht preeſch 150 gaddem taiſita; taggabeis tohriſ, laſ 400 pehdas augſts, tizzis gattams tai 1746ta gadda. Laſ agralais dahrgais kappara (warra) jumts biſis ſtipri aſſahdehts un taggad jauns jumts zelts. Paher baſnizas aſſohtſchanu daſchadi eſſoht un tohwoht gahdabt; bet minneta lappa ſubſahs, la baſnizas ehtas aſſahrtumâ atrohdotees wehl daudſ un daſchadas weetas, laſ buhtu gan nohſt jaatrida no ſchihſ krahſchnahs ehtas, ſchi pilſſehtas koſſchuma; ta ihpaſchi tee gattas-ſſahri ar ſawahm mehſleenahm eſſoht deeſgan reebigi paſſas baſnizas turumâ.

— Schihdeem, la ſinnams, irr brihw dſihwoht til tannis gubernijas, laſ preeſch tam eerahditas, la par prohwi Kurſemmê, Leiſchu-, Balt-Kreewu- un Maſ-Kreewu-gubernijas un Pohôs. Lit ween tirgotaji, ammatneeki un lahdi, laſ augſtkohlâs mahzibu haudijufchi, drihſt arri wiſſâs zittâs gubernijas us dſihwi nomestees. Taggad eſſoht arri wehl daſcheem zitteem ſchihdeem atkauts wiſſur dſihwoht, itt ihpaſchi taſdeem, laſ widdejâs ſlohlâs ſawu mahzibu beiguſchi. Arri eſſoht nodohmahſ, pee winneem teefas-laulibu un teefas-kriſtibu eeweſt, lai winnus warretu wairaf kontroleereht. Laſ eſſoht iſrahdiſees ihpaſchi taggad, kur ſinnamâ wez-zumâ jaſtahjâhs karrâ-deenâſtâ un kur ſchihdu draudſes-grahmataſ iſrahdiſeſchahs par nepilnigahm un neustizamaſ. Jarw reiſ ſinnojam, la lahdâ gubernija ſtarp 25,000 ſchihdeem neweena paſcha 21 gadda wezza jaunelka nebijiſ. Taggad zittâ gubernija, kur lahdâ pahri ſimtuſhſtoſchu ſchihdu, iſrahdiſees, la 1853 gaddâ til meitenes ween pee-dſimmuſſas un la tadehſt arri ſchê neweena 21 g. wezza jaunelka ne-efſoht, lam karrâ-deenâſtâ buhtu jaet.

No Ruzzawas. Tai 13tâ Oktoberi Ruzzawas dſeedaſchanas beedriba ſwehtija ſawus gadda-ſwehtluſ. Dſeedaſchanas beedri ſwehtku rihiu ſa-pulzejâhs mahzitaja muſiſchâ un brohlaſti noturre-juſchi un lahdas garrigas dſeeſmas iſdſeedajuſchi, brauza us ohtru baſnizu, lahdas diwi juhdſes no Ruzzawas baſnizas. Gaiſs bija jauks un laiſs patihkams. Deewa nammâ Swentijas draudſe leelâ pulkâ bija ſanahtuſe un pehz beigtas Deewa-kalpoſchanas dſeedataji us lohra ſtahwedami un no Ruz-zawas draudſes ſlohlotaja Kaſpara f. wadditi, lohſchi nodſeedaja 12 garrigas dſeeſmas. Rahdas dah-wanas tillâ no klaſſitajeem preeſch jaunahm ebrge-lem (baſnizai wehl truhſt ebrgeles) fameſtas. Pulk-ſten 4 dſeedataji un wehl daſchi zitti weeſt, laſ bija peebeedrojuſchees, laida lihgfmi atpallat us mahzi-

taja muſiſchu, kur wehl daudſ zitti kaimini, muſiſchu zeenigi kungi, zeenigas kundſes un jaunkundſes dſee-datajus winnu gohdu deenâ zur ſawu klabtuhſchânu pagohdinaja. Sawus mihtus weeſus dſee-dataji arri wakkarâ ar daſchu jauku dſeeſmu eepree-zinaja. Pa ſtarpahm ſpehleja muſikanti (no paſcheem Ruzzawas dſeedatajeem irr zitti, laſ til tahtu ſpeh-leſchânu irr eemahzijuſchees) un jauni laudis dau-zoja. Pee wakkarinahm tillâ uſdſertâs daſchas weſ-felibas un daſcha jauka runna turreta. Jaura f. ſawâ runnâ peeminneja, la daſchi neela eemeſla deht no dſeedaſchanas ſtundahm atraujotees un la arri daſcht prettineeki beedribai eſſoht, kurreem netihloht, la dſeeboht, un tad beigâs dſeedataju wahrâ patei-zahs zeen. mahzitajam Schulmann kungam, laſ beed-ribu zehliſ. Us tam Schulmanna f. atbildedams, pateizahs dſeedaſchanas beedreem par winnu puble-ſchanoſs un tohs paſlubbinaja, arri us preeſchu ta publetees un ſaderrigi lohpa turretees. Pateiziba tillâ arri iſſazzita Kaſpara kungam, laſ pee dſeeda-ſchanas mahzichanas un waddiſchanas publejees. No ſawa mihta mahzitaja atwaddidamees dſeedataji un dſeedatajas lihgfmi ſchlihrâhs, apnemdamees us preeſchu wehl jo ſirdigati pee dſeedaſchanas ſtrah-dabt.

J. B. . . . t.

No Smolenſkas. Rahdâ ſchihſ gubernijas zeemâ, Schwanow wahrâ, atgaddijees ſchahds no-tiſlums. Rahds iſdeenejis ſaldats gribbeja Schwa-nowâ eetaiſht kabatu (trohgu) un ſemneeki nebija ſchahdam nodohmam pretti, bet winnu ſeewas. Rahdas 40 ſeewas, ſem pagasta wezzala ſeewas waddiſchanas, aiſgahja pee meera-teefneſcha un tam teiza, la winnu wihi jaw trihs deenas ar minneto ſaldatu lohpa dſerroht un la winnas ſawâ zeemâ kabatu (trohgu) negribboht. No ſennakeem gaddem winnas ſinnoht, la kabata zeemam eſſoht par ne-laimu. „Is kabatas tu wihrus neidabbuſi pee darba un ahra iſdabbuti winni tewi ſitt un nolee-kahs gulleht; darbs ne-eet us preeſchu. Tu ſtrahda nopublejees, bet wiſſch iſgullahs un eet atkal ka-batâ.“ La ſeewas ſchehlojahs un meera teefneſſis arri ſeewahm dewa taiſnibu, bet palihdſeht wiſſch tahm newarreja. Seewas palihdſibu nedabbuju-ſchas, ſohlijahs zittadi ſew palihdſeht. Winnas ſa-taiſija ſew paunas, peeſtrahwa turwjuſ (lohtſchuſ) un maiſus un taiſijahs us zellu. To redſoht meera-teefneſſim ta leeta iſliſſlahs nopeetna. Wiſſch tillâ atſaukt pagasta wezzalo un tam ſcho buhſchânu preeſchâ tillâ un laſ notikka? Minnetais ſaldats aiſgahja, ſeewas ſawas paunas iſpallaja un Schwa-nowa zeems palikka beſ kabatas.

No Wehterburgas. Kreewu awiſes („Рыск. Инв.“) raſta, la ar weſſelibas aſſohtſchanu Kreewu karrâ-ſpehlâ jeb armijâ lohti labbi klahjotees, ihpa-ſchi beidsamôs gaddôs. Sennaf (preeſch Krimmas karrâ) mirra no 1000 karrâ-wihreem gadda laikâ lahdi 27, taggad tillâ lahdi 15 un wehl maſaf;

ihpaschi beidsamds 30 gaddds mirruschu skaitls trihs-reis masafs palizzis. Tas nu skaidri apleezina, la wesselibas apkohpschanas pahrwaldiba un eerikte tohti teizama. Pahrgrohsfichana schinni leeta notilla weh; Krimmas karra. — Dohmeneu ministerija, la „Mast. aw.“ stahsta, teelohht pahrspreests preeschliffkums no Kursemmes gubernatora. Kursemmes gubernators eefneedis minnetai ministerijai preeschliffkumu pahrtu, la Kursemme buhtu eetaifamas semneeku preeschfihmes, jeb mustura-faimneejibas latra aprinki pa weenai. Preesch latras tahdas faimneejibas eetaifichanas waijadsechoht 2000 rubl. un preesch winnas usturrefchanas if gaddus 1000 rubl. Preesch tam buhschoht latram mahjas faimneekam pirmo reist jadohd 2 rubl. un tad latru gaddu 1 rubl. — Weh; floblu ministerijas sinnaam 1872. un 1873. gadda pa wissu Kreewu walsi bijuschas 20,000 kauschu floblas, kur tiffusch flobloti kahds 800,000 behrnu (starp teem 5 reis til dauds puisenu neta meitenu). Studentu skaitls pa tahm 8 uniwesiteetehm (augstfloblahm) lohpa bijis 6115 un professoru bijis 674.

— Pahre ugguns-grehtu Kronstattê no Pehterburgas atnahfuschas jo plaschas sinnas, lo ihsumâ schê usfihmesim. Tai 20tâ Dtoberî pullsten 9. walfara iszehlahs kahda namma ugguns. Zaur stipru deenwiddus-walkara wehju, kas par wehtru bija pahrwehrtees, ugguns drihs isplattijahs, ta la pullst. 11 jaw wairal eelas ar saweem nammeem bija no ugguns pahrneetas. Pee wehtras laika Kronstattes ugguns-dsehseji nelo newarreja palihdseht, ugguns arweenu tahlaki aistseepahs. Breesmigahs bailes fagrahba Kronstattes eedshwotajus. Pa telegrafu aisklaiba sinna us Pehterburgu, lai turreenas ugguns dsehseji nahkoht palihgâ. Pa to starpu wehtra mittejahs un ugguns-dsehseji warreja sawu dsehshanas darbu fahkt, pullsten 6 no rihta arri Pehterburgas ugguns-dsehseji bija klah. Ugguns leelu skahdi nodarrijis; rehina, la pilsehtas peekta dalka nodegguse. Dhtra deenâ (21. Dtoberî) pullsten 7 walkara ugguns wehl nebija mittejusehs; degga wehl nammu atleelas un ugguns-dsehseji leela karstuma deht til no tahteenas ar sawahm sprizzehm warreja strahdaht. Karstums bija til leels, la Bladimira basnizahs pullstehi iskuffuschi. Bil nammu nodegguschî, schim brihscham naw skaidri sinnaams, bet pahri par 200 jaw buhs. Ka runna, tad ugguns zaur kerosinlampas faplichshanu zehlfusehs.

— Leelu gabbalu no Minstas, Mogitewas, Grodnas un Wolinijahs gubernijahm eenemm weens purwis, lo saw; par Pripeta purwi, tapeh; la tur Pripetes uppe zauri welahs. Scho purwi kahds Kreewu lungs (palkawneeks Schilinskij) ismeklejis un iswehtris, kur ta ihsta apgultne atrohnaht un us kurrahm puffedm tas uhdens buhtu nolaischams. Par purwi schis gabbal palizzis zaur to, la daschas uppites no kalneem nahdamas itt ahtri fa-

wus uhdens us leiju nefs; tahs leijas atfal atroh-dahs meschds, kur leddus wehlat kuhst un tadeht uhdens aisdambe, ta la wissas tahs leijas jau fenn gaddeem stahw peemirluschas; uppes paschas wehl aissehruschas un uhdens eet pa frasteem un noplud-dina tahkus apgabbalus. Agraf tur bijuse zeeta semme, irr wehl useeti dsirnewu dambji un zittas buhwes. Scho purwi, kas kahds 8 millionus defetinas leels, warretu wissu preesch semkohpibas isleetaht, jo tur ne-effohht neweena subnu purwja, neweena aulsta purwja, kur amolfnaji buhtu, bet wiss uhdens til no uppehm irr fapluchdis; til libds tam zekku padohhtu, tad wiss buhtu faufs. Matlajis naw dsilsch, appalschâ irr labba melna semme. Gribb nu fahkt uhdens nolaisht, bet maffaschoht labbu nauhu, kahds 3 millionus rubl. Kad trohnis to eefahhtu, tad arri turreenas dsimtlungi nahktu palihgâ.

Ahrsemmes sinnas.

Do Wahzijas. Tai 17. (29.) Dtoberî keisars Wilhelms walsis fapulzi atklahdams turreja ta nosaukto trohna-runnu. Schinni runna winsch wissu pirms peeminneja tohs nodohmatohs pahrgrohsstjumus, kas walsis fapulzei tiffchoht preesch apspreefchanas preeschâ listi, un tad fazzija, la starp Wahzju un ahrsemmehm meers pastahwoht, ta arri zittu walsu warrene walbineeki zaur sawu drauga prahtu (prett Wahzju) par meera-pastahwefshanu galwojoht. Tad pahre karra-spehku jeb armiju runnadams keisars isteiza, la armija usturrama labba kahrtiba un spehka walstei par drohschibu un meera-usturretaju. Stipra armija dohdohht walstei to spehku, nepareishas usbrulshanas meerigi atraidihht un peenahlumu weetu zittu walstibu starpâ eenemt. Ka tomehr, ta keisars wehl fazzija, schahdas usbrulshanas un naidigs prahts parahditohs darbds, tad winsch effohht pahrllezinahts, la lihds ar winna wissa tauta, ta arri wiss Wahzu firsti walsis taifnibu un gohdu aistahwefchoht.

— Tai 15. (27.) Dtoberî, la jaw sinnojam, firsts Bismarcks abrauzis Berline. Tur winsch tiffai til ilgi usturrefchohtes, lihds sawas swarrigatas darrishanas nehuhs beidsis, un tad dohschotees us semmehm. Bruhze, lo Bismarcks zaur Kullmanna schauschanu rohlas dilba dabuzis, taggad efschicht fadsihjuse, bet ar ralschichana winnam tomehr grubti eijohht. Pahre Kullmanna noteefaschanu plaschahu sinna effam pasneeguschî us schi nummura 341 lappas pussi.

Do Franzijas. Franzijas tautas fapulzei negribb ihsti ar spreedumeem un darbeem weiktees, jo truhst weenprahtibas, jeb taifnibu falkohht, truhst tahdas partijas, kas zittas partijas zaur balsu wairumu warretu pahrspeht. Tautas fapulze, kas irr, tautas weetneeki peederr pee daschahm partijahm. Weena dalka negribb Mal Mahonom winna republikas preeschneeka teefbas apstiprinaht; ohtra dalka

attal negriibb, lai republiku pilnigi isfluddina, zitti attal nesinna, kas buhtu labbaki, waj republikas-waj kehnina-waldiba. Wezzam Tjehram taifniba, kad winsch jalla, ka Franzija taggad newarroht kehnina-waldibu eegrohsit, jo tahs trihs kehninu partijas zitta zittai par kawelli. To paschu warr faz-zijt arri no tautas fapulzes. Lai naw neweenas partijas, kurrat buhtu balsu wairums pee nospreeschana un ka schim brihscham tahs leetas stahw, tad mas zerribas, ka tautas fapulze kohbai partijai balsu wairums raffees, un tahda wihse spreeschana gruhiti pee nospreeschanas nahks. Taggad tilkai jrihdahs un strihdahs, bet pastrahdahs netas neteef. Par laimu, ka tauta un walsis zaur schahdu politikas partiju schelshchanohs sawos darbos neleekahs kawetees, bet meerigi us preeschu strahda. Tirgoschana, semlohpiba, ammati azzim redsoht usplaukst, kauschu labklahschanahs wairojahs. Lihds ar labklahschanas wairoschanas un tirgoschanas usplauschenu laudim raddusehs ilgofchanahs pehz kahrtigas buhschanas, un ar laiku tautas fapulze to eewebrohs un us tam fahks strahdabt, ka lai tautai un walskei buhtu wajadfiga kahrtiba un meers. Bahr scho buhschenu kahda Franzuschu awise („Rebl. fran.“) spreesch ta: „Mehs netizzam, ka kaut kahda laikâ tauta no sawas puffes buhtu israhdiuse labbaku prahtu un ka no waldibas puffes buhtu notikkuse wairat pahrschattischanahs, neta to taggad peedshwojam. Wifs taggad us tam zenschahs un pee tam peepalihds, lai waldiba warretu sawu usdewumu jo weeglaki isdarriht; wannai til wajaga to zekku staigabt, to walsis un tauta wehlahs staigabt; bet winna wiffu darra gruhitaku un kawekku pilnu.“ Bahr Mal Mahona waldischenu runnajoht jafalka, ka winsch negriibb eewebroht wifspahrigo zenschanohs, bet pats staiga sawu zekku. Zaur to nu rohдах daschadi nemeeri un kawekki starp waldibu un walsii; zaur to arri tautas fapulze nerohdahs wajadfiga weenprahtiba un spreedumi un darbi newejahs. — Parihses, Besanjonas un Bordo'as erzbiskappi saweem preestereem aisleeguschu kaut to awises ralsiht. Tas esfoht no tam iszehlees, ka daschi preesteri ralshtijuschu awises prett pahwesta nemaldibu un prett to eerikti, kas kattoku preestereem leeds prezzetees.

No Londones. Londones pilssehta irr ta leelala pilssehta pasaulê; Londonê taggad irr kahdi 4 millioni eedshwotaju. Kur til dauds kauschu lohpa, tur arri wiffada pelna atrohnama. Ta par prohwi daschi dauds naudas fapelna ubbagodami. Taggad kahds professoris isfluddinajis, ka winsch effoht ih-paschu floblu eetaifjis, kur winsch 10 mahzibas-stundâs eemahzischocht ubbagofschanu. Winsch apfoblahs behneem eemahzihit, ka winni sew warr eetaifhi wiffadas bruhzes un kaites, bes ka winni zaur to sawu wesselibu kaut-ka maitatu. Par lehtu maksu winsch schahdu mahzibu sneegschocht.

No Spanijas. Jaw daschu reisu effam sin-

nojuschu pahr Karlistu nedarbeem, arri schoreis mums tahdas sinnas japasneef. Ka rahdahs, tad Karlisti, jo flittati winneem ar karroschenu isdohdahs, jo wairat winni breefmgus un affinaimus darbus pastrahda; jo wairat winni no saweem prettineeleem teef fakauti un dsennati, jo masal winni eewebro karroschanas un zilwezibas liffumus; jo wairat winnu darbus eenihd un winnus par laupitaju pulkeem nosauz, jo wairat winni ka laupitaji isturrahs, — un tomehr ultrontanu partijas irr winneem draugi. Scho wifspahrigu sinnu pahr Karlisteem pasneeguschu, peelikim schê kahdus wahrbus, to Angku awise „Teims“ pahr Karlisteem sinno. Schai awisei teef no Spanijas ta sinnohts: Ka til wehlu sawu ralschu peesuhitu, pee tam irr wainiga pastes- un dselsszjekku nelahrtiga buhschana, jo Karlisti weetahm irr dselsszjekka-, pastes- un telegrafa-stanzijas ispohtijuschu. Schê nu peeminneschu, to Karlisti eelsh Walenzijas pawalstes isdarrijuschu: Karlisti pee Walenzijas dselsszjekka Oktobera mehnescha fahumâ nobedsinaja 20 dselsszjekka stanzijas, ispohtija 47 telegrafa stanzijas un famaitaja kahdus 138 dselsszjekka rattus jeb waggonus un bes tam wehl daudj zittu flahdi padarrija. Karlistu ispohtischanas traktums deenu no deenas wairojahs. Winneem nepeeteef tilkai ar stanzijas ispohtischenu, winni fahk arri tiltus noplehst un us tahdu wihst kahrtigu pastes- un dselsszjekka-buhschenu ispohta. — Tas faktertais Karlistu waddonis Lazano, pahr kurra fakterfchenu isgahjuscha nummurâ sinnojâ, tilschocht nobohts karrateefai preesch teefschanas. Lazano, Karlistu waddonis wehl buhdams, bija lizzis noschaut kahdus dselsszjekka deenastneekus un pahr to karrateefa winnam fohdu spreedihs. Kad nu karrateefa Lazano ar nahwes-fohdu noteefahs, tad Karlisteem un winnu partijas aisstahwetajeem buhs leela brehtschana, ka Spanijas waldiba leekoht karrawangineekus noteefahk. — Don Alfonso, kas Karlistu karrapulkeem Katalonija, Aragonija un Walenzija bija par waddoni, effoht no Don Karlosa no schi ammata atzelts un winna weetâ par waddoni eestahjees generalis Welaslo. Karrera-pulki tilschocht jaunâ kahrtiba eegrohsiti un dabbuschocht jaunus waddonus.

No Australijas. Tahs Australijas tuwumâ buhdamas Fidschi fallas jaw gaddeem pehz tam dsennahs, ka warretu pee Anglijas peeschirtees; bet Anglijai mas to prahts us tam neffahs, jo Fidschi fallas eedshwotaji irr wehl pilnigi meschoni, ehdoht arri wehl zilwela gaku, un tahdi pawalstneeki waldibai darra dauds raises. Bet ka taggad dstrb, tad Anglija kahwusehs peeluhgtees un irr Fidschi fallas nehmuise sem sawas waldibas. Tahs sawâ pahrwaldischana nehmuise Anglija laikam gahdahs, ka turreenas eedshwotaji tiks pee kahrtigakas buhschanas peewesti, no pagganu buhschanas atgreesiti.

Kullmanna nedarbs un sohds.

Juli mehnefim fahlotees ftrebja pa telegrafa slihgham tuwu un tahtu un bija wiffas awifes lassama tahda sinna:

„Us Bismarku irr tizzis schauts.“ Pahr scho atgaddijumu awifes sawa laika daudj rasttijuschas un gudrojuschas, arri „M. w.“ kahdas sinna pasneedfis.)*

Schawchana us Bismarka notiffa Kiffingâ, fur Bismarks toreij wesselibas awotu deht usurrejajs un tas bija ta: Kad Bismarks no sawa mahjotka us wesselibas awoteem brauza, kas ta ap pulksten Ineem mehdsja notift, tad arweenu leels kauschu bars ap wiinna mahjolti fapulzejajs, lai warretu us scho flawenu wihru pafstattitees. Kad tai 1mâ Juli Bismarks ap pulksten pufsdimeem pehz pufsdeneas rattôs eesehdajs, tad pa zekka widdu, fur bija jabrauz, itt lehni gabja kahds kattoku preesteris un zaur to peespeeda kutscheri lehnam braukt. Tanni azzumirkli, fur Bismarks sawu rohlu pazehla, lai kumedinu-taiftaju Vellaçhini fweizinatu, kas ar dseedataju Lederer gabja, — tai azzumirkli atskanneja itt tuwu schahweens, Kutscheris atgreesdamees eeraudsija kahdu zilweku pistoli nomettam. Schahwejs, kas tuhliit raudsija kauschu pullâ pasust, bija tit tuwu, ka kutscheris wiinnam ar pahtagu warreja uszirst. Lederers fahetra schahweju pee aptakles un turreja to zeeti, lai gan tas neganti zihnijajs wakkâ tift un Lederam rohlaas fahohda. Bet drihs kaudis to apstahja un buhtu wiinnu faplohksijuschî, ja polijeja to nebuhtu glahbuse. Bismarks pa tam bija iskahpis un rattus us mahjahm fuhthijs, apmeerinaja kaudis un teiza, lai schahweju atdohdohht listuma fohdibai un ta tad noseedsneefu aishwedda us pilsehtas zeetumu. Schahweja waheds, ta jaw zeen. lassitajeem sinnam, irr Kullmannis. Winsch irr 1853 gaddâ dsimmiis un kahda nabbaga siwju-kuptscha dehts. Kahdus gaddus kauschu stohla gabjis un tad muzzineeku ammatu eemahzi-jees, winsch dewahs us zekfoschanu. Saw no behrna gaddeem Kullmannis israhdiija rupju, beskaunigu, prettigu, atreebigu un blehdigu dabbu un bija zilweks, kam truhka Deewabihjibas un tizzibas. Par mahjelli ammatâ buhdams winsch few bija eegahdajis pistoli un par selli palizzis winsch arweenu neffaja dunzi, ar kurru sstribdinâ prettineelam usbrukka, ta ka teefas wiinnam to atnehma. Sawa bijuschâ meiflera brahlm winsch is atreebchanas usbrukka, tam wairaf reisu ar dunzi durdams, par to dabbuja 3 mehneschus zeetumâ fehdeht.

Kullmannis arri kahdu laiku bija Salzwedeles pilsehtâ, fur winsch kahdâ kattoku beedribâ par lohjelli eestahjajs. Schinnî beedribâ winsch dsirdeja faunas runnas pahr Bismarku un ka leetahs, tad jaw schè wiinnam tahs fleplawibas dohmas raddahs, Bismarku nonahweht. Arri is daschahm farunnahm, to winsch ar faweem beedreem turrejis, daschi wahrdi us tam sihmejajs, ka winsch nodohmajis us Bismarku schaut. Winsch aishdewahs us Berlini un pee kahda muzzineela par selli eestahjajs; bet Bismarks nebija pa to laiku wair Berlinè. Kullmannis Berlini atstahja un gribbeja eet us Wessaleni, bet tur nenogahja, jo bija awifes lassijis, ka Bismarks us Kiffingu dohsho-tees. Winsch gabja us Kiffingu un eestam pilsehtâ eegahja,

Kullmannis schauj us Bismarku.

winsch sawu pistoli peelahdeja. Tas bija swehtdeena tai 30. Juni (12. Juli). Swehtdeenu, ta pats pahrlausschana wehlat isteiza, winsch negribbejis us Bismarku schaut, tadeht to darrijis pirmdeenu tai 1. (13.) Juli pulksten pufsdinws. To jaw zeen. lassitajeem eestam pastahstijuschî, ka Kullmannam neisdewahs Bismarku noschaut un ka winsch tiffa faherts un zeetumâ eelits; taggad wehl kahdu wahrdi pahr wiinna pahrlausschannu un noteesachannu.

Peer pahrlausschanas israhdiijajs, ka Kullmannis nebija neds no kahdas politikas partijas usmuffinahs jeb nopirhts, neds arri wiinnam bijuschî kahdi beedri; winsch pats to nodohmajis un isdarrijis. Pahrlausschana Bismarks Kullmannam praffijis, kapehz schis us wiinnu schahwis. Us tam Kullmannis atbildejis: „jauuo basnijas listumu deht.“

Wirzburgâ tiffa pahr Kullmanni teefahs. Teefachana fahlahs tai 17. (29.) Otoberi eefsch swehrinato teefas. Klausitaju bija fanahlfuschî pilna istaba. Kad swehrinatee bija Kullmanni par wainigu atradduschî, tad teefas kungs Kullmannam noliffa fohdu, 15 gaddus strahpes-nammâ (Buchthaus) fehdeht. Kullmanna aishstahwetajis teefas kungeem atgahdinaja, ka Kullmannam lehnats spreedums buhtu spreeschams; jo lai gan winsch ar nodohmu un apsinu fleplawibas darbu gribbejis nodarriht, tad to mehr isdarrischanas briedi nebuhs bijis pee pilnas faheh-gas. Pehz sawas eedfintas dabbas winsch effohht tahds, tam truhstohht tillibas pamatta un kam prahtis neffotees us atreebchanas- un warras-darbeem; turllahht arri jaee-wehrojohht, ka wiinna wezzateer pehz tillibas un prahta spreeschohht bijuschî wahji: wiinna mahtes tehws pats few dschwibu nehmis, wiinna mahte paliffuse ahprahhtiga un mirruse traktu-nammâ un wiinna tehws effohht schuhpis.

Tai 18. (30.) Otoberi teefachana beidsahs. Galla-spreedums bija tahds: Kullmannam fahesh tschetrapdsmit gaddus strahpes-nammâ; winsch pasauwe wiffas gohda- un lahrtateefbas un stahw sem polizijas usraudschanas. Kullmannis meerigi us sawa fohda pasluddinaschannu klausijajs. Spreedumam padewees, winsch us zeetumu tiffa aishwefts.

*) Stattees N 27, 28, 29.

Jautajumi un atbildes.

Danberga kungs luhds Mahjas weefa 39. numurā, lai divi jautaschanas isfkaidrojoht. Tē nu man eepreeksch japeeminn, ka tas darbs — jautaschanu, jeb tā rakstītais pa starpahm faka, „jautajumu“ isfkaidroht, (die Frage definiren, bestimmen) allaschin tam peenahfahs, kas jauta, un tikai atbilde tam, kas teef jautahs.

Jautajumi ir daschadi.

Danberga kungs jauta:

1) „Kurās ir Latweeschu tautas dseefmas?”

2) Kamdeht Dseefmu rohtā pirmās dafas dseefmas no faultas par dahrsa pukehm un ohtras dafas dseefmas par lauka pukehm? Wai nepeenahzahs ohtradi fault?”

Berejoht, ka pirmam jautajumam atbildetaju netruhs, man tikai ohtrs atleef; jo es tas wainas daritajs.

Semneefam-dahrs tuwu, lauks attahku un lapat tahs pukes, kas weenā wai ohtā weetā aug. Kas tad nu Latweescheem tuwatu, ne tā wina paschu tautas dseefmas un kas tahkaku, ne tā Bahzeeschu dseefmas? Tā tad pehz tuwuma un tahkuma mehrijoht buhtu gan ohtradi jafauz, tā Danberga f. faka. Bet Schillers jau astranomeem usfauzis: Wai debesis tadeht ween leelas, ka winas jums dohd to mehriht?

Dseefmas naw jamehri, bet jafwer.

Preesch dahrsa, ihpafchi preesch pukehm, tā sinam, nem to wifslabato semi, apshudo, apstrahda it smalti un leef fehtu apfahrt. Dahrsa pukes (Gartenblumen, Kultur-, Bier-Pflanzen) sehj wai stahda, laista, lohpi schā wai tā, un rudeni, ja seemzeeschi, aplahj, lai neissalfā. Starp dahrsa pukehm rohdahs daudj un daschadi ahsemneeti.

Par lauku Latweets fajuz tihrumus, druwas; bet ari klajumus; jo winsch isfchir mescholeeschus un lauzeneekus. Mahjas weefis pats runa par pilsehtneekem un lauzeneekem. Par lauku Latweets ari faju; attahku weetu, tad faka: faimneeks bijis laukā (Rihgā, Belgawā); nu atbrauzis mahjā.

Lauka pukes (Feldblumen) ir tahdi seefschī stahdi, to neweens zilweks ne sehjis, ne stahdijis, ne lohpijs, kas paschi Deewa sinā auguschī, peeteelohht ar leefu, wina deht nekohptu semi, par labu nemohht ar Deewa faulti un fktu leetu. Lauka puke aug tihrumā, pfawā, meschā, eelejā, kalnā, us eschahm, us wezu jumtu un — eferā, kur ween war; bet dahrsa puke aug tur, kur zilweks grih.

Apstattisim nu dseefmas paschas. Wisas dseefmas schiramas divi lahrtās: Kunst- und Naturpoesie. Tas dseefmineeks, kas to dseefmu pahrtulfoja: „Nu faules spohschums aishgahjis,“ tas bija mahzihts wihrs. Winsch labi sinaja, ka schi dseefma ir gariga Bahzeeschu wakara dseefma, ka wina deriga ari Latweescheem, ihpafchi Luiera tijigeem. Dseefmineeks apnehmahs tit un tit perschu, jeb tā kursemneeki faka, pantinu, pahrtulloht, katra perschā 4 reistēs, katra reistē til un til silbu jamba ritmā. Tas komponists sinaja, jik tohnu lahrtu pawisam preesch basnijas dseefmahm; winsch sinaja, kas dur, kas moll, kas Coku tohnu lahrtu u. t. pr. jo to winsch pee meistara bij mahzijeess. Ar wahrdu: strahdneeki sinaja, to darija. Wisgahja pehz litumeem, kas pehz fntu, fntu gadeem no wifseem mahziteem wihreem par ristigeem bij peenemti. Wai tahdas dseefmas, kas tā zehlschahs, naw lihdsinajamas dahrsa pukehm?

Bet nu klauses jaulā wafaras wakarā! Ko dsirdi?

„Sit Jahniti wara bungas, lihgo, lihgo!

Wahrte galā stahwedams, lihgo, lihgo!“

Ko schi dseefdataja sina no dseefmu litumeem? Ko no possijas, ko no libritas? Ko no pirma peona, ko no trocheja, ko no Coku tohnu lahrtas? St neneela! Un tomehr dsee-

dataja wifus litumus peepidijust, un ja wina fur pret litumeem nogahjees, tad katriš mahzihts dseefmineeks wina jcho grehtu lahprahht peedohs to jautumu deht, to schā dseefmā atradis, peedohs wina ari tadeht, ka schi dseefma lapat is dseefdatajas frds ir zehlschahs, ka lauka pukes aug is nekohptas semes, ja tikai Deewa fktā faulte spihd un fktajs leetus lihst.

Wai tahdas dseefmas naw lihdsinajamas lauka pukehm, un wai naw fajuamas par lauka pukehm? Par behrna wahrdu mehds daschreis stihdetees, pirmš naw kristihts. Ar dseefmu zitadi. Kad behrns bij peefsimis, tad Lu-raidē wifsi kuhmas bij ar wahrdeem meerā, Kronwalda f. un ziti walodas meistari un walodas prateji. Tadeht zereju, ka to sinoht un manu atbidu eewehrojoht, nu buhs meers. Ka kahds no jaunakeem lasitajeem manas dohmas, ihpafchi par Latweeschu tautas melbineem, grih sinahht, tas lai lafa to Awises 16. un Mahjas weefi 18. numurā 1871. g. par to rakstiju. Lai atrohd, to atrahdams, ta neweens weenteefigs zilweks neatradis, ka es schā raksta tautai gohdu laupijis.

Lai Deewa faulte spihd jo probjam par Widssemi un Kurssemi, lai Winsch dohd mums leetu ihitā laikā, tad augš un seedehs il gadus lauka pukes, tad meitas un puifchi fskandinahs wezahs un jaunahs tautas dseefmas Deewam par gohdu un zilwekem par preetu. Gohdigi preeti ir neween Deewa dohti, bet ari Wina wehleti.

J. Zimse

Peesihmejums. Us zeen. farakstītaja wehleschanohs („unverändert und uncorrectirt aufzunehmen“) palikka schim rakstam arri ortografija nepahrgrohsita.

Redakcija.

Raksts is Kuldigas.

(Statt Nr. 42. Beigums.)

Wisupes fskohlotajs Lehmana f. isklaffija „raksteenu pahrt fskohlas-rihzibu jeb disziplinu.“ Ja fskohlas rihzibai, tā L. f. sawā raksteenā isfkaidroja, buhs swehtigi isdohtees, tad tai buhs dabbigai buht. Fskohlotajam irr tehwa teefa un winnam irr jagahda par kluffibu, meeru, lahrtibu, tihribu, usmannibu, ischallibu, gohdprahrtibu, laipnibu u. t. pr. — Schi runna tiffa no wifas fapulzes ar preeku un pateizibu usnemta. Pehz tam prahwestis isklaffija drukkatu rakstu par fskohlas disziplinu. Ar to beidsahs konferenzes pirma deena. Tad wifsi aishgahja Peterfona weefnizā, kur bija lohpa-maltite.

Ohtā deenā fapulze fahlahs pulstien dewinds. Kurmales fskohlotajs Heilberga f. isklaffija rakstu „pahrt pagafsta waldischanu,“ israhdidams, tā tai prett fskohlu jaitsturahs un tad ta tahda irr, tahdai tai jabuht, tal tiffai fskohlas warr peeaugt un labbus augtus nest. Wahnes fskohlotajs Simonfohna f. turreja runnu „pahrt fskohlas-behrnu lohpa-ehdinahchanu,“ peerahdidams, jik flitti tas effohht, tad behrni iffatēs sawu kostu lihds nemmoht un ka zaur to daudj flimmibas isjekotees. Zaur aprehkinahchanu winsch israhdija, ka lohpa-ehdinahchana daudj lehtafa. Salbus fskohlotajs Redlichā f. isklaffija raksteenu pahrt to, „kas fskohlotajam irr jadarra ar fskohlas-istabu un teateri.“ Schi runna tiffa no fapulzes tohti dedjigi pahrtpreesta un beigās tahdā galla fpreedumā weenojahs, ka fskohlas istabā gan nellahjahs teateri israhdiht. Ar to beidsahs konferenzes darbi.

Prahwestis, Büttnera f. pateizahs fskohlotajeem un mahzitateem, kas us wina fa-ajinahchanu konferenzi apmeklejuschi. Tad Belgawas mahzitatees Schulza f. pateizahs par mihligu usnemshchanu un apfoklijahs, ka wifsi to labbu, to schē redsejis un dsirdejis, attal sawās fskohlotaju fapul-

žes isstahstischobht un isteilschobht. Us tam Mandawas skoblotajs Blumberg f. wannam ar ihseem, bet spehzigeeem wahrdeem atbildeja.

Augsta laime zeen. Kuldigas prahwestam, firdsmihkam Wittnera tehnam, las tahdas jautas stundinas sagahdajis, abbas konferenzes kophä aizinadams. Lai dsihwo augsti wiffi skoblotaji un wiffi konferenzes draugi, las mih! Latweeschu tautu!

Kurfemmes jaunahs rekruteereschanas-komissijas.

Schihš komissijas irr fastahdritas schahdä wihsē. Gubernas komissija par preefschsehdetaju irr Kurfemmes gubernators, un par peefsehdetajeem: muischneezibas wezzakais, gubernas farra-pahrwaldneefs, lohjeklis no gubernijas waldbibas (v. Kelczewsky), gub. profutorz un aprinka marschals (v. Grotthufs). Aprinka komissijas par preefschsehdetaju irr aprinka marschals un par peefsehdetajeem aprinka farra-pahrwaldneefs, pilskungs aprinka-teesas, affessoris jeb meera-teesneffis, un weens pagasta wezzakais. Aprinka rekruteereschanas-komissijas sehd schee fungi:

1) Jelgawä: marschals barons v. Firds, palkawneefs Dworschizti, barons v. Medem, grafs Keyserling, un pag. wez. J. Aufmann. 2) Bauskå: marschals barons v. Klopmann, kapteins Djakonow, pilskungs barons v. Kleist, affessoris barons v. Kleist, un pag. wez. A. Gudsche. 3) Luttumä: marschals barons v. d. Rede, palkawneefs Kofstow, barons v. Düsterloh, meera-teesneffis barons v. d. Rede, un pag. wez. K. Rende. 4) Talsös: marschals barons v. Hahn, kapteins Stscherbatowitsch, barons v. Simolin, barons v. Fock, un pag. wez. K. Meijer. 5) Kuldibä: marschals barons v. d. Osten-Sacken, kapteins Solotarew, barons v. d. Brüggem, barons v. Hahn un pag. wez. J. Kalnin. 6) Wentšpili: marschals barons v. Grotthufs, kapteins Amenda, barons v. Mirbach, barons v. Buchholz, un pag. wez. J. Kraul. 7) Aisputtē: marschals barons v. Bistram, kapteins Wilken, barons v. d. Osten-Sacken, barons v. Rönne, un pag. wez. E. Inke. 8) Grohbinä: marschals barons v. Grotthufs, majors Suet, barons v. d. Hoven, barons v. Vietinghoff, un pag. wez. M. Salleneef. 9) Jaun-Jelgawä: marschals v. Komarowsky, majors Gutlin, barons v. Stempel, barons v. Behr, un pag. wez. M. Salleneef. 10) Ilkustē: marschals barons v. Engelhard, kapteins Potakow, v. Lysander, barons v. Stromberg, un pag. wez. J. Reinsen.

Sihki notikkumi is Rihgas.

Lai 17tä Oktoberi tiffa Jelgawas Ahr-Rihgä Grahmju eelä № 11 buhdamä Wittberga mahjä eefsch preefschnamma atrasts 2 neddetu wezs behrniasch (meitens). Atrastais behrniasch tiffa nodohs bahriuu nammä (Erziehungsanstalt) un polizija taggad melle pehz mahtes.

Lai nakti no 16ta us 17to Oktoberi Mastawas Ahr-Rihgä leelä eelä № 147 Paul Waglinga mahjas pagrabbä bija eeteefuschees divi sagfi, lai warretu lahdas prezses is-sagt; bet polizija winnus ihstā laitā pamannija un fahchra tad winni patlabban is pagrabbä isnahkuschji, gribbeja ar sagtahm leetahm prohjam schmaukt.

Las Karolinu eelä atrohnamais forku-fabrikis dar-rija polizijai sinnamu, ta no schagabba-pawaffara lihds schim brihscham effohht nosagti var lahdu 1000 rubf. forki. Polizijai isdewahs, sagkeem pehdas fadsiht un tee arri sawu jahdsibu naw leeguschji.

Lai 18tä Oktoberi pehz pulstien 8 no rihta tiffa is Gifarta tunga lantohra (Muhu eelä № 9, Sengbuscha-nammä) is-sagti trihs palito un weena plattmalla, kophä lahdi 100 rubf. wehrti. Polizeja taggad sagkeem pehdas dsenn.

Sirsnigs paldeews.

Mehs paldeews fakkam jaunfundsei,
Kas tarrogu mums dahwajfe!
Mehs usdfeedom tai tautetei,
Kas tā par rohtu gahdajfe!
Ja kofschä irr ta schkinkiba

No „Katty“ jaunfundis dahwata.
Tadeht ta paleef augstibā
Muhf starpā kofhti zeenita!

Dohbeles dseedataju beedribas wahrdā W.

Sinna skoblotaju fungeem.

Lahs no Widssemes skoblu waldbibas fastahditohs un par derrigeem atsihtohs skoblas-ruffus pehrnā gaddā us-nehmu sawā apgahdashanā un pahrdewu bohganu par 3 kap. Us zeeniga schulrahta Gullef tunga wehlefschanohs, lai es skoblas-ruffus lehtati pahrdohu, ta arri masal pahr-tittufschas skoblas warretu schahdus ruffus eegahdabt, esmu zennu no 3 kap. us 2 kap. par bohganu pamasinajis un to eefpehju, tapeh; ta tiftai man no zeeniga schulrahta tunga irr atwehleta minneta skoblu-ruffu apgahdashana.

Ernst Plates.

Atgahdinatchana.

Lee fungi, kas par saweem esemplareem „Mahjas weefa“ tā arri par saweem fluddinajumeem „Mahjas weefi“ wehl naw aismahfajuschji, teef luhgti to drihsumā isdarriht.

Ernst Plates.

Fuhrmannim Job. Dreifam par labbu dahwinati: A. 3. 40 kap. — Lahkatas dahwanas nemm pretti

Mahjas weefa espedizija.

Grahmata preefsch Deewa-wahrdū mihkotajeem.

Garriga dwehseles-barriba.

Es un mans nams kalsosim tam Kungam (Jozuis 24, 15.).

- I. 182 rihta- un wakkara-luhgschanas us neddetas-been-nahm.
- II. 60 rihta- un wakkara-luhgschanas us fwehtkeem un zittahm Luttera draudsēs wehrā leekamahm deenahm.
- III. 65 rihta- un wakkara-luhgschanas us ihpafcheem laiteem un preefsch daschadahm wajadhsibahm.

Stiprōs wahlōs eseeta malsa 60 kap. Drikketa un dabujama pee bilschu- un grahmatu-drikketaja Ernst Plates, Rihgā pee Pehtera basnijas.

Rihgas Latweeschu beedriba.

Swehtdeen, 27. Oktoberi 1874

b a l l e.

Bikketes preefsch fungeem 40 kap., dahmahm 25 kap. un fwefcheem lauzeneekem 75 kap., irr beedribas nammā bal-leš-wakkarā no pulst. 7. wakkarā pee kaffes dabujamas. — Beedru-lahrtas usrahdamas. — Musila fahlfes pulst. 8½ wakkarā, beigfes pulst. 2. nakti.

Kahrtibas komissija.

Atbildes.

- J. C. — R. Nahlofshā nummurā.
J. B. — R. Par atsihtito sinu dawš paldeems. Dhirs suhtijums lai paleef nesuhtits. Plasskatas sinnas zaur wehstul.
Redakcija.

Lihds 25. Okt. atahstufshji 3159 tuggi un aishghjufshji 3072 tuggi.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.

Sluddinafchanas.

Rihgas hipoteeku-beedriba.

Teem pee Rihgas hipoteeku-beedribas peestahjuscheem immobilijas-ihpafschneeem teel zaur scho atgahdinahst, ta tahs

pufsgadda rentes

par tahm aisdohtahm (tappinatahm) naudas summahm tai laika no 15. lihds 31. Oktoberim 1874 irr eemalfajamas un ta pehz schi termina pehz beedribas likkuma § 66 pahr aiskawetahm intresschm buhs jamaksa pa 1 procenti no tahs nemalfatas summas par mehneft.

1 Direkzija.

Mastawas Ahr-Rihga, us masa Kurmanoma dambja N 2 irr pahrdohdamas weenas klawerees, labbi tajstas un mas brubketas. Apflattihst tahs warr no pullsten 2 lihds 5 pehz pufsheenas.

Palifadu-eela N 57 Mastawas Ahr-Rihga irr pahrdohdamas weenas nams. Klaktalas sinnas turpat.

Wiffadas fortes feenas, galda- un leschas-pullstenu, nowilltus un regulereetus, ta arri talmitelja pullstenu leschas un afleschas un t. pr. dabuja leela isweblejumä un peedahwa par lehtahm zennahm W. Rosenthal, pullstenu tajstaju meikars, Schukhu-eela N 2, 1 treppi augsti. 3

Luhdsu eewehroht.

Sawcem zeenijameem kundehm zaur scho darru sinnamu, ta es sawus dohdes krabjunus esmu pawairojis, tiklab tehrauda- un dsejls-leetas, ta arri wiffadas jittas prezjes, arri man taggad isdewahs wiffadhs nummerds un pehrwes aufchanas deesinns (iwistu) ta arri wiffadas ittin labbas dsiu pehrwes tajjni no ahssemes lehti eepirt un warreschu par lehtu zennu pahrdohi.

Scho sawcem zeen. Kundehm jinnamu darridams luhdsu katru sawas wajadhibas manni apmelleht, ritriku swarru, mehru un laipnigu apweeneschunu apsholdidams ar zeenischunu

J. Rutkowsky.

Zeswaines Schlahkes frohga Oktober mehnefti 1874. 3

No teem eemihoteem additeem kamschkeem, las irr beest un filti, irr taggad pat

ohtra pastellefchana

peenastkufi ta: ihpafchi labba sorte pelleti kamschli par 250 kap. un 3 rubl. g. srihpaini kamschli par 175 kap. un 2 rubl., willaini trelki ar ischuhstahm kruschim par 280 kap. un 3 rubl., beest pelleti kamschli par 160 kap. g. Tad arri no jauna peenahja fumschilis stipris un beest tuhls preefsch wahgu un kammanu isfischana par 130 kap. ohlekti.

P. Perhendorff,

Kalku- un Schukhu-eelas suhri jaunaja nomma N 13.

Labbas, frifchas un slaidras abholinu-sehklas, timoteju

pehrl un pahrdohd L. Goerke un Kiesewetter, Zuhku-eela N 28, Benfelta mahja. 2

Wikennu pagasta-fohla irr labbi us-turretas klawerees pahrdohdamas.

Weenas klawerees irr lehti pahrdohdamas pee Walmeras bruggu-teefas. 2

Weefschus pehrl Stalbes muifchas waldba. 8

Staidrus, futtinatus kaulu-miltus

par 95 kap. pudä pahrdohd sem apgalwofschunu L. Goerke un Kiesewetter, Zuhku-eela N 28, Benfelta mahja.

Weens dahrs ar eetaifsteem lezlekeem un dshwolli, derrigs preefsch dahrsneeka, irr sem labdeem nolihgumeem isihrejams. Klaktalas sinnas Ernst Plates f. druffas-nammä.

Weens dshwoflis ar 2 kambareem leela Mefanderu-eela N 87 irr isihrejams un japeprassa Kuroskina bohde. 2

Isihrejams.

Mannä, wirpufs Daugawas, majä Lehgeru-eela N 46, blakus Mündel lunga gummi-fabrika buhdama, jaun-isbuhwetä leela mahja irr isihrejami tshetri, ar wiffahm preefsch fainneejibas wajadhibahm erifschem eetaifiti familijas dshwolli no 3, 4, 5 un 6 istabahm lihds ar 3 merandahm, par lehtu ihri, us gaddu jeb arri no-fschirti us seemas- un waffaras-laitu, ta arri tas pee schihis mahjas peederrigais dentwas- un kar-tupelu-semmes gabbals, 4/2, pulraweras leele irr isihrejams. Ta pat arri mannä, preefsch Altona N 115 atrohnamä muifschnä irr isihrejami diwi dshwolli ar 3 un 4 istabahm, ar wifseem peederrumeem, arri staka ruhme preefsch 2 firgeem un wahgufte.

Konsulents Bielrose, teatera-bullewahrs, Kaempfes nammä.

Mahrtin deenä, 10. Nowemberi

Weetalwas muifschä buhs teatera israhdischana. Sahfums pulsti. 6 walf. Pehz teatera balle, pee turras zaur beedreem eewesti warr dallidu nemt.

Weens mafs ofeltans koppelu-funs irr us jakti pallidhis un irr prett pateizibas malku nodohdams Hefe lunga slahruu pee jauneem wahrtteem. No pirkshanas lai fargahs.

G o h w s

tai nakti no 17. us 18. Oktoberi pajudduse pee Ballofchu frohga. Gohws irr melna, us kreiso pufsti usshimehts bohstabs P. un us kreiso krusu 3 srihpas. Gohws nodohdama prett 3 rubl. pateizibas algu Ballofchu frohga pee Neulanda lunga.

Tai 20. Oktoberi 1874 tappä no-fagts weens 7 gaddu wees firgs ar wahgeem un eejuhgu. Wahgi bruhni lakeereti ar farlanahm srihpinahm us dsejls afsehm un ar ahdu isifiti, grohshas pufe no abdas, pufe no egges, wehrtiba 200 rubl., pullstens 2 1/2 rubl. wehrtis. Kas pahr to fagto firgu slaidras sinnas warr doht, dabuh 20 rublus pateizibas algas pee Prawinga un Galle Wezz-Waggare.

Pehz tam, lab us augsti zeen. Widssemes Gubernatora leeltunga pawehlti zaur zirkulehra preefsch-rakstu no 11. Merz f. g. ar N 844 irr no pag-waldischonahm sagattawojami familiju jeb faimu registri par wiffem pee pagasteem peederrigeem lohjellem no wihrischla un feewisichla dsimmuma; tohp no saweenotu Aumeister, Salka un Lohberga pagastu waldischanas us pamatta ta § 4 tahs instrukzijas par sagattawofschunu to familijas registru un ja eelsh Widssemes gubernas amifschm N 79 sluddinata, scho leetu aishnemdama augstas Widssemes gubernijas waldischanas preefsch-raksta sem N 2308 ar scho usajinatini wiffi, pee schcem saweenotem pagasteem peederrigi un abrupus ta pajcha dshwodami lohjelki no wihrischla un feewisichla dsimmuma, ar iknemschunu to, tas jaw pehznahlamu usajinaschunu isdarrijuschu, jamus familijas-lohjelkus ar peellischunu to klistidas sibmju preefsch sew un teem, las pehz X. rewifiones listes sagattawofschanas dsimmuschu un to wirflamo sibmju preefsch teem, las pehz X. rewifiones listes sagattawofschanas mirruschi, pafschem jeb zaur wafsu fchaj saweenotu pagastu waldischana wiswehlati lihds 5. Nowemberam f. g. usdoht pee isfargafschanas no likkumigas strabhes.

Turklaht tohp wiffas pilshetu- un semju-polizejas waldischanas ar scho pafemmigi luhgtas, sawus polizeju aprinkds dshwodamus scho pagastu lohjelkus jo zeeschi pee ta preturreht, ta winni scho usajinaschunu pallausa un pehz notezjeufcha termina, tohs, las newarretu zaur luidtu peerahdih, ta winni scho usajinaschunu isdarrijuschu, ta arrestantus fchait labprahit peesuhit. Saweenota Aumeister, Salku un Lohberg pagastu waldischana tai 3. Oktoberi 1874. 1

No Puttnenes pagasta waldischanas, Kursemmes gubernija, Talses aprinkds, tohp wiffas pilshetu, meefiu, muifschu- un pagasta-polizejas lohiti luhgtas, trem winnu nowadda dshwodameem schi pagasta lohjellem us to wiffu zetato pekohdinhast gribbetu: ta lai winni tudalita bes wiffu masalabs lamefchanas ar peenahlamahm klistibas, laulibas un nomiruschu simmedm, pee schi pagasta ftridwera E. N. Kalinowski, Randawas Krohna mefchalonga muifschä, deht ewefschanas eelsh familijas listes peeteizahs; jo wiffi tee, las wiffu-wehlati lihds 15. Nowemberim f. g. sawu peenah-kumu nebus ispidijuschu, taps pehz likkumeem zeeti strabpeti. 3

Puttnenes muifschä, tanni 20. Oktoberi 1874.

Zonatana beedreem par sinnu, ta par seemas laiu if diwi nedelas buhs preefschä-laffischana no pullsti. 6 lihds 8 walfara, ta ta nahfojcha swehtdeenä tai 28. Oktoberi buhs pirma laffischana. Preefschneejiba.

Beshu apgabbalam

laischu sinnu, ta es agralaja J. Biesches lunga weeta un mahja par gradmatu-sehjeju esmu eestahjees; turklaht apsholu, ta wiffas darri schanas un pastellefchanas itpat usizijami un labbi gribbu ispidihit, ta mans preefschgahjeis to darrijis un tadeht luhdsu ar tahm pee mannis nahlt.

G. Stobbe, gradmatu-sehjeis.

Saunas meitas, wiffulabbati no semmehm, las ftrohderefchunu un schuhfchunu us maschini gribb ahtri un treetni eemahzitees, warr pansionē jeb us paschu lotes peeteiltees kehmina-eela N 24, weenu treppi augsti. Schenkewig. 3

Saunas meitas no semmehm un is Rihgas, las ftrohderefchunu gribb eemahzitees, warr peeteiltees leela Fuhrmannu-eela N 9, sehta, 1 treppi augsti. Turpat dabdu arr kosti un mahjofli.

Darbs fuhrmanneem un semneekem.

Kas gribb shiperus un bruffus no Zernikawas mefcha us Gauju un Dirnas-ejeru ikwest, lai peeteizahs Duhnu frohga pee Pehtera Awotina.

Matilde.

(Stahis is dshwes, pehz Diezmannä.)
(Statt N 39. Beigums.)

„Es esmu arweenu tew pallausiga bijuse, pehz muhsu apgabbala kauschu eeradduma gehrbtees, kaut gan jau fenn man tahds apgehrbs nepatikka. Es padewohs, es pallausiju tawam prahtram, bet — netaunojees! es luhdsu tew mihto tehtit — ja nu jau dshwojoht weena meitene tahda apgehrba deesgan nesmukka isskattahs, tad nahwe, eelsch sahrka ta paleef pawiffam prettiga. Tadeht to eedohmajotees manna firbs lohti nokumst, par to, ka arri man buhtu tahdai tur jagutt. Apfohles man — ta jaw irr tawas Matildes pehdiga luhgschana — kad es buhschu nomiruse, man baltu kleiti apwillt un baltu rohsi rohla doht.“

Winna apluffa, un Gerbers palohzija wairaf reisu galwu, rahdidams, ka winsch labprahst gribboht winnas wehleschanohs peepildiht, jo runnaht winsch wairs nespehja.

Behz ihfa kluffu zeeschanas brihscha Matilde eefahja wehl reis runnaht:

„Mihto tehtit, — leez arri muhsu skohlotaja Seeberga draugu aizinaht, manni us muhschigo duffu pawaddiht, lai winsch manni redsetu wehl pehdigo reisu baltu kleite gehrbtu sahrka. Waj tu gribbi to darriht?“

„Ja, ja!“ Gerbers atbildeja dsikki un gruhiti nopuhdamees. Winsch noleeza sawu galwu us mirrejas gultu un paslehpä tur sawas no affarahm pahrluhduschas azzis. Bet Matilde uslikka ka swehtidama abbas rohkas us tehwa-galwu, un winnas luhpas kustejahs, kluffi Deewu luhdsoht. Behz tam winnas azzis aishwehrahs, itt ka no gruhitahm puhlehm nogurruschas pehz faldas duffas ilgodamahs. Wehl kahdas minutes, un — winna bija pee sawas mahtes aishgahjuse.

Gerbers sehdeja wehl ilgi ne wahrda nerunnadams un dsikki fatreehts pee sawas meitas lihka; bet tad fanehmees ar wiffu warru, winsch zehlahs, par winnas paglabbaschanu gahdaht un to isrihloht — gluschi ta ka ta sawa pehdiga luhgschana bija issfazzijuse. Bet tuhliit nu arri pamohdahs winnam baggato semmeeka lepniba, kas pat pee sawu mihtu paglabbaschanas semmes klehpi wehl gribb sewi israhditees. Winna Matildei waijabseja — ta winsch spreeda — tahdahm behrehm buht, kahdas tai apgabbala wehl nefad nebija redsetas. Winsch pats brauzä tuhliit ohtra deena us pilsehtu, preelsch winnas to dahrgako lihka apgehrbu pahwest. Behz ilgas melleschanas winsch beidsoht iswehlejahs wiffu dahrgako baltu atlassa drehbi, us to ween dibbinadamees, ka ta ka „subrabs“ spihdeja. Tapat arri meitas ohtru wehleschanohs, prohti, manni us winnas behrehm aizinaht, winsch riktigi ispidbija. Bet

zit lohti es arri skubbinajohs, tad tomehr dabbuju til tad tur nokubt, kad sahrks jau is istabas bija isnehts un preelsch durwim us neffamahm deblehm uslikts. Behrineeku rinda taishjahs us aiseefchanu. Wiffu papreelschu tikka nesta pestitaja bilde jeb kruzisits. Tad gahja mahzitajs un skohlotajs lihds ar skohlneekem. Scheem pakkat gahja sahrks, ar pufkehlm isgresnohts, no diwpatomit jaunektem nests un no diwpatomit jauneklehm pawaddihts, furräi latrai bija baltu rohse rohla. Sahrlam pakkat gahja pats dsikki apbehdinatais Gerbers ar saweem tuwaleem raddeem. Teem pakkat wiffi zitti zeema eedshwotaji. Basuizas pulstenam skannoht un skohlneekem dseedoht, wiffa rinda lehni zaur zeemu us kapsehtu dewahs, tur leels kauschu puhlis, gan is tuweenas gan tahteenas, jau preelscha atraddahs behrineekus gaididami, jo wiffi gribbeja redseht baggata Gerbera meitu, kas, ka bija ispausts, „til skaisa ka prinzeje sahrka gultloht.“ Wiffa behrineeku rinda kapsehta eenahfufe fastahjahs ap to dahrsinu, furrä Matildes mahtes kaps atraddahs, un kad wahrteni bija atflehtgi, tad sahrku tur eelscha eeneffa. Behz ta widdus eeradduma tikka sahrks, pirms to kappä eelaida, wehl reis wakkä attaishts. lai wiffi to lihki wehl weenreis dabbutu redseht. Kad sahrkam wahls bija nozeltts, tad wiffi klahbuhdami no brihnumeem ah! issauza. Matilde gulleja sahrka baltu kleite gehrbta, ar baltu rohschu frohni us galwas un ar baltu rohsi rohla un us winnas us muhschibu flehgtahm luhpahm laipnigas fmaidas bij mannamas. Pateesi! winna isskattijahs schai isrohtajuma til skaisa, ka tee ap winnas stahwedami til ko warreja tizzeht, ka ta ta patte Matilde, ko tee dshwu buhdamu redsejuschu. Arri es brihnojohs, pats pee sewis dohmadams, kad Matilde nahwe til skaisa isskattahs, zit apbrihnojami skaisa ta gan nebuhtu isskattijusehs, ja winna tahda apgehrba dshwa buhdama buhtu warrejuse staigah.

Mahzitajs runnaja firdi sahillis itt teizamu kappä runnu, ar swehtischanas wahrdeem to beigdams. Sahrls tikka atkal aistaishts un kappä eelaishts. Mas brihdis pagahja, un mahtes kappä kalniam stahweja ohtrs lihdsas. Gerbers stahweja pa wiffu to laiku, bes ka no weetas buhtu pakustejees, pee dsells-trellianu sehtas turredamees. Gandrihs ar warri winsch bija prohjam jawedd. Mahja pee leelahs behru maltites winsch ne kummofa mutte neebahsa. Kad us wakkara behru weefi katrs us sawu mallu taishjahs aiseet, winsch wedda manni sawrup pee mallas un fazzija:

„Man ar jums wehl kas jarunna, bet schowakar wehl to nespehju; effect til labbi, paleelat te pat pee mannis pa nakti; — rohtu ar jums isrunnaschohs.“

Es palittu. Ohtra rihta winsch wedda manni

fawâ kambari, luhdja atfehstees un eefahza tâ runnaht:

„Waj juhs wehl atminnat, ka toreis tur frohgâ tas firohdelis man uffauza: „Lepniba nahf preefsch krischanas?“ Taggad, fur schi nelaine manni fa-treelufe, falka to arri zitti. Es effoht gribbejis ar Matildi Deews sinn zil augstu kahpt, tadeht Deews man to atnehmis un manni til fahpigi fohdijis. Buhtu es tai kahwis tâpat usaugt, lâ wiffas zittas meitas muhsu widdû usaug, tad ta wehl schodeen dshwotu. Juhs Matildi itt labbi pasinnat, un wianna arri labpraht ar jums fatikkahs un dauds, no jums isturreja. Ko juhs falkat? Waj esmu nepareisi darrijis, wiannai mahzibu dohdams?“

Ko bija man tam apbehdinatam tehnam fazzih? Waj es warreju, waj es drihtsteju tam wiffu gaischi preefsch azzim stahdiht, ko winsch pee sawas meitas bija grehkojis?

„Ne, Gerbera kungs,“ es atbildeju brihtiau ap-dohmajees, „juhs ne-effat wis nepareisi, bet turpretti ihsti labbi darrijusch, ka juhs Matildei labbu fohlu un augstaku mahzibu dewusch; jo mahziba til darra zilweku ihsti par zilweku, to attihstidama, isglichtodama un us augstaka garra stahwolka pazeldama. Juhs dohmajat un tâpat daudsi lihds ar jums, ka mahziba ne-effoht nelas wairaf, ka waj nu leelats jeb majats sinatnibu krahjums, zaur ko zilweks warr wiffu weeglaki, isweizigaki panahkt un isdarriht, ar wahrdu fakloht: winsch irr few ihpafchu isweizibu un spehju eeguwis. Ta irr maldischanahs. Neweens zilwela garra spehks newarr weens pats tikt isglichtohts, bes ka tee zitti lihds nejustohts aiskahrti, tâpat ka pee pulstena neweens rittens par fewi ween newarr eet, newarr kustetees, ja zitti pee tam lihds nestrahda. Til lihds ko zilweks few sinatnibas mantas eekrahjees, winsch arri tuhliht tahs weenu ar ohtru fahf falihdsinahrt un spreest, winsch dsennahs pehz sinatnibahm un ilgojahs pehz tahm. Mahzits gars isglichto, tihra apgaismo prahtu un fapraschanu. Nu, juhs, sinat, Gerbera kungs, ka tikkai tahds ar tahdu labpraht fateekahs. Mahzihits gars dsennahs, ilgojahs un wehlahs labpraht ar tahdu paschu jeb wehl wairaf mahzitu fatiktees; wiannam patihf tik, kas irr labs, augsts, swehts un dahrgs. Ne-isglichtota zilwela dabba tam irr pretti, gruhsch to no fewis nohft. Tadeht arri nahkats, ka weens mahzihits zilweks nemahzitu starpâ netad deesgan laimigs newarr justees, un ja wiannam arweenu starp tahdeem jadsihwo, tad winsch juhtahs tuffsch nelaimigs, pohstâ pamestis un eet beidsiht pa wiffam bohjâ.

„Ja mahziba naw wispahri labba un derriga,“ Gerbers runnaja starpâ, „tad ta naw nelas.“

„Las buhtu til pat,“ es teizu, „lâ kad juhs fazzitut: ja ahrsta dohtas jahles flimneekam katrâ laitê un laifâ nepalihds, tad tahs naw nelas.“

„Nu tad juhs arri dohmajeet,“ Gerbers fazzija, „ka man sawu meitu newaijadseja list mahzih?“ Deews lai pasarg, to til nè! Bet jums newaijadseja Matildi ar wiannas mahzibu us tahda dshwes zetta waddiht, pa furru tai nepawiffam nederreja staigahf.“

„At tad juhs dohmajeet, ka man newaijadseja wiannu semneekam par seewu doht?“ Gerbers fazzija.

„Kapehz ne? Tikkai diwas leetas jums newaijadseja peemirst: waj wiannai tas jaunekkis arri patihf, tas irr, waj wianna to warr mibleht, un waj winsch arri irr mahzihits? Zittadi lai winsch buhtu semneeks, ammatneeks, tirgotajs waj muischneeks, wifs weena alga. Ta jau irr pasihstama leeta, ka mahzita seewa pee nemahzita wihra, kad turklaht tai tas wehl nepatihf, irr gauschi nelaimiga.“

„Kauj tad welns wiffu mahzibu un sinnaschanu!“ Gerbers issauza.

„Juhs gribbat fauli pee debbestim isdsehst, tadeht ka wiannas karsti starri juhs kahdu reis stipri dedfina, un aismirstat tohs nepeezeeschamus labbumus, ko zittadi ta itt derrigi jums pasneeds.“

Redsat, tas wifs irr preefsch mannis par augstu. Kâ Matilde labpraht ar jums fatikkahs, to es jau itt labbi redseju, un es dohmaju, wianna nebuhtu nemas tik dsikli noskummuse, ja ta buhtu warrejuse par juhsu seewu palitt. Bet jums es gan wiannu nebuhtu dewis, par spihiti wiffai juhsu sinatbai, tadeht ka juhs nelas ne-effat un jums nefa naw. Ta keelata un wehrtigaka leeta pasaulê irr un paleel un buhs nauda. Kam nauda irr, lai tas arri buhtu nemahzihits, par lihdsibu, lâ man, tas til irr wihrs un preefsch ta wiffa pasaulê irr wakkâ; bet kam mahziba irr un naudas naw, tas irr tomehr tik pufs zilweks. Ja, nauda un mahziba, ja tas warrbuht, — warr labbi faderreht. Matildes nahwe manni gan lohiti, lohiti pee firds kehrufehsh, bet tomehr es tahs fahpes pahrzeetischu un sawu dehlu listschu kreetni mahzihf, kad arri meita warrbuht tadeht buhtu mirruse. Wianna bija gauschi mihksta un no wahjas dabbas, gluschu tahda lâ wiannas mahte; bet dehls jau gan no mahzibas nemirs, jo wiannam ir manna dabba.“

Driht pehz tam es atstahju Gerbera mahju, kas taggad man lâ tuffcha postascha parahdijahs, jo tur truhka Matildes, kas agraf to til kohfchi puschkoja.

N. Sperra.

Jubrineeeku mahnu-tizziba.

Daschadas breefmas un bailes jubrineeekem wehisch padarra, tadeht nau jabrihnahs, ka tee mahnu-tizzige daschus itt neezigus atgaddijumus turr par nahldamas wehtras preefschjahjeem, jeb praweescheem, kas nahldamu wehtru pasluddina. Par tahdu praweeti jubrineeki starp zitteem, arri turr wehtras-putnus (Procellaria), furreem garra aste un spahrni, lâ besdeligahm un no furreem daschas sortes tohp

leelafas par sohmim. Winni skrej tohti tablu no mallas nobst us juheu, us kurreu tee, kà rahdabs, mehnescheem paleef, un tikkai ap perrefchanas laiku tee nahf pee krafta. Winni atrohd sawu barribu uhdenti un flehpjabs no saweem eenaidneekeem, kas gaisà, appafsch uhdena schaudamees un no teem, kas juhras dikkumà, gaisà pazeldamees, lai gan tee nemehds augsti skreet, bet ar isplattiteem spahrneem itt semmu, itt kà tee par uhdens wirsu tezzetu. Masakeem eenaidneekeem tee turrahs pretti us teem zaur nahfchu zaurumeem effotu schkibstumu schkaf-dami.

Matroschi tizz, ka gars no juhrineeka, kas juhrà jeb fuggi nomirris un juhrà glabbahs tappis, par wehtras=putnu pahrmehrschabs, un tad fuggineekeem waijadfigà brihdi par tabdu wehstnesi parahdabs, kahds teem tanni irr waijadfigs, par jauka laika jeb wehtras, jeb zittadas kahdas nahlamas laimes jeb nelaimes pasinnotaju. Tam zilwekam, kas tabdu putnu no fugga schauj, draud leelas breefmas, jo pat fugga-kapteini matroschu mahneem tizz, un juhrineeki nefad nepeemirst to noseegumu, kas pee winnu brahkeem (putneem) nodarrihts, isdewigà brihdi atreebt un tohp neretti no atlas dusmibas til tohti pahrnemti, ka tee nebuht neapdohma, waj tee zaur atreebschanohs arri dauds zittus newainigus necegruhfch famaitaschanà.

Kahds stalts trihs mastu Anglu fuggis us Antikku kalwahm dohdamees bija wehl kahdu deenu brauzee-nu nobst no sawa zeffofchanas mehrka, augligahm kalwahm. Reisneeki, labbi mahziti un prahrtigi tau-dis, bija lihds schim garro pahrbraufschanas laiku us daschadu wihfi sinnaufschu pahrsinaht. Tee augstakee, ap kurreeem wiffi zitti reisneeki pulzejahs, bija majohrs Walkers, winna jauna skaisa kundse, un winnas tilpat skaisa un gudra mahsa, tad wehl kahds filosofs, Flints wahrda, kas nupat augstà skohlà sawu studeereschanu bija beidsis un Walkar-Indiju dabbas ispehtifchanas deht gribbeja apmelleht, un pehdigi kahds Jhris (no Jhru semmes), kas bija leels runnatajs. Jhpaschi mudrais Jhris zaur sawu jautro garru aistreeza reisneekeem garro laiku un us-turreja trem peezigu prahtu, jo tas pratta katram derrigu laika-kawekli apgahdaht; tikkai tas zilweks, lam nefas nau ko darriht, irr faibdsis un tohp no garra laika mohzihts. Kundses tas sinnaja us dabbas apluhfofchanu pamuddinahht, schahwa juhras-putnus, kehra siwis un spohschus juhras-tahrpinus tabm preefsch nobildeschanas tã, ka tabs feschu ned-deku laikà, kamehr reisneeki us Ameriku jau brauza, nedabbuja sawus nobildeschanus ribfus pee mallas list. Majohru tas sawedda ar fugga-kapteini kohpà us schach-spehli, jeb usmuddinaja tohs kautto no saweem peehsihwojumeem pastahstih; pats winsch ar Flintu par filosofiju faruunajahs, jeb palihdseja kundsehm kautto apbrihnoht, jeb rahjahs ar matroscheem, un bija tã wiffieem palizzis par mihfu draugu;

tè tas newifftoht wiffus fugga=taudis gandrihs paschà zeffa gallà few par til nahwigeem eenaidnee-keem padarrija, ka zaur scheem sawu dschwibu saw-deja. Tas tã notiffa:

Starp teem dauds un daschadeem putneem, kurri tappa apluhfoti, apbrihnoti, schauti un pehdigi nobildeti, truhka wehl wehtras=putnus, un scho apneh-mahs jaunais Jhris apgahdaht, lai gan fugga-kapteinis tam scho nodohmu raudsija isrunnaht. Winsch nostahjahs fugga preefschejã gallà, eewai-noja daschus wehtras=putnus, lihds tam pehdigi isdewahs diwus tã feschaut, ka tee juhrà eekritta. Nu tas luhdse kapteini, lai leekohht laiwu islist juhrà, ka tas teem warretu braufft passat, bet schis farkans no dusmahm trihzedams atbildeja: „Labyraht, ja Jubs apfoblatees us mannu fuggi wairs nenahft atpassat!“ — Schohs wahrduhs fazzijis tas no-wehrfahs no reisneeka, kas tam brihnodamees passat luhloja. Matroschi tappa bahli no bailehm jeb farkani no dusmahm, kà winnu kapteinis un luhlojahs ar bahrgahm azzim us jauno Jhri, un fugga stuhmannis duddinaja sohbus fakohdis: „Gan Tew to isdewigà laika atmalfaschu!“

Majohrs gribbeja sinnaht, kapeh; kapteinis til tohti faskaites, raudsija scho isklouschinaht; schis raudsija gan eefahkumà schà tã isrunnatees, bet kad no wiffahm puffedm luhdse, lai skaidru atbildi dohdohht, tad tas fazzija: „Juhrineeki tizz, kad us scheem labbeem, newainigeem putneem schaujohht, tad nelaima nahtoht, un Jubs redsefeet, ka nelaima, mums us pehdahm nahfs passat.“

Juhras uhdens Antikku kalwa apgabbalà irr til skaidrs, ka reisneekam leekahs, winsch warroht juhrà lihds pat dibbenam redseht, nu ja tas ar fuggi par smilfchu weetahm brauz, kur uhdens nau dikkaks, kà feschdesmits lihds astondesmit pehdas, tur winsch arri pateesi itt skaidri to reds.

(Us preefschu beigums.)

Sinna pahr ussankteem Rihgà.

Gertrudes-basnizã: strahneeks Pehteris Putninsch ar Iffl Rihze. Salbats Gregors Metzanz ar Annu Kahrflinsch, dsm, Wihner.

Jesus-basnizã: salbats Pehteris Wihls ar Melanija Scharlowsky. Fabriku strahneeks Pehteris Wallarei ar Trihni Sillinsch. Fabriku strahneeks Jahnis Groeger ar Mariju Appinsch, dsm. Swaigse.

Jahnu-basnizã: strahneeks Ans Jakobsohns ar Elis. Dor. Winter. Strahneeks Pehteris Plaude ar Lawihfi Reh-berg. Strohberis Kristofs Radfinsch ar Annu Burdfinsch. Strahneeks Ans Weitners ar Kat. Elis. Spohle. Unteroffi-zeeris atlanweeks Indrikis Jurschewig ar Kat. Kaulinsky. Zimmermannis Dawids Sahrums (Sahrne) ar Dor. Elis. Miffelsohn. Felfschers Jahnis Breebe ar Mihli Meschuls Salbats bifketmeeks Jakobs Mhbolihis ar Anneti Paulin Strautmann.

Mahrtianu-basnizã: strahneeks Jahnis Puhriusch ar Annu Krehflinsch. Strahneeks Karls Langenselds ar Trihni Stahrls. Muzzineeku sellis Jahnis Schöhre ar Scharlotti Marg. Stahl. Kuischeris Jahnis Miffelsohns ar Usfetti Seig.

Grandi un feedi.

Melaimas-putna gudroschana.

(Statt N. 42.)

Bondoljè bija mannam tehnam apfohljees, ka manni diwu gaddu laita par striebweri ismahzischocht, un tehnam par to bija jamaffa 200 rubku mahzischanas nauda. Firno neddefu gahja brangi. Bondoljè bija no manna tehwa dab-bujis 50 rubkus rohlas-naudas un tapehz brauja us pils-fehtu few daschas leetas eepirthees un manni panehma lihds. Pilsfehtà paliffam tschetras deenas un tur usdshwo-jam sakti. Man pilsfehtas dshwe fohti patikka, tapehz nedohmaju, us pilsfehtu eet, kad buhschu striebweri am-matu ismahzjeees. Weefnizà, tur natts-weetu turrejam, es eepasimnohs ar weenu smaltu sehnu, kas par Rohschildu mahzijahs. Schim brihscham winsch tiffai andelejahs ar spitschlahm un ziggaru spizzehm, to lahdtè aylahri neffoja. Kad to lahgà nesaprattu, tad winnam prassiju, ka tad ar spitschlahm andelejoht warr palift par Rohschildu. Us tam winsch atbildeja smeedamees: „Tu effi lauzineels, tu tah-das leetas ne-isprohti, es tew to istahstischu. Kad zilwe-lam gudra galwa, kad winnam garra dahwanas, tad winsch wiffu eespehj: To warr redseht pee gudreem wihreem. Muhfu leelais rakstneels Stenderis ar to eesahla, ka mah-zijahs leelo A usratsiht; flawenais pahwests Sixtus, sehns buhdams gannija zuhtas; wiffu flawenais milioneeris Rohschilds eesahla ar kneepaddatam andeletees; — un tapehz tad lai es nepaleeku par Rohschildu, ar spitschlahm andeledamees, jo spitschlas wairal pekns atmett par kneepaddatam.“ — Ta mans jaunais draugs fazzija un es paliffu fohti dohmigs, ta la winnu prassiju, kas gan no mannis warretu isnah, jo esmu waggares dehls un mah-zohs par striebweri. „No tewis,“ ta winsch atbildeja, warr leelas leetas isnah. Ar teefas striebweri fahtdams tu warri palift par teefas-ministeri, par teefas leelfungu. To dsirdoht man frds ais preeka lehza ka jehram aste, es sawu jauno draugu aplampu isfauldams: „Rohschiltin, lahds tu effi gudrs un labs draugs, es tewi ne-aismirschu, kad pat par teefas-ministriali buhschu palizzis!“ Karmantschuts, ta mannu jauno draugu fauza, fohti preezajahs pah mannu draudfigu prahtu un man dewa labbu padohmu. Winsch teiza: „Ja tu gribbi palift par leelu fungu, tad tew wai-jaga arri dauds naudas. Paleez man par andeles beedri un tew buhs naudas ka pellus.“ To arri darriju. Desmit rubku man bija lihds, tohs winnam eedewu, lai sawu andeli pawairojoht un leelatu peknu warretu dsiht.

Es biju pawiffam palizzis zittads zilweks, kamehr ar Karmantschuku biju eepasinnees. Lihds schim, wehl nedoh-maht nebiju dohmajis, ka es par flawenu un augstu fungu warru palift. Fohti noschelloja, ka jaw zettortà deenà Bondoljè brauja us mahjahm, jo labpraht wehl buhtu ar Karmantschuku tohpà bijis.

Bondoljè sawus 50 rubkus bija istehrejis, no leetahm dauds to nebija eepirzis: 500 papirofus, 2 butteles ruma, lahdas mahzinas zuktura un trihs spehles fahrschu, Bondoljè, ka to wehlat peedshwoju, brihscham sawus ammata-beedrus usaizinjaja un tad winni lahrtis spehleja, grotu dshera un papirofus pihpaja. Manni pee schahdahm weefsbahm nepeleaida, jo es wehl nebiju pilnigs striebweris, tiffai palihgs.

No pilsfehtas pahbraufuschi, kreetni isgullejamees un tad dewamees pee darba. Man bija daschadi papihri ja-noraksta un to es negribbeju darriht. Es fanahzu ar Bondoljè dumpi, es winnam ihf un struppi fazziju: „es ne-esmu wifs preefsch strahdaschanas, bet preefsch mahzicha-

nahs schè atnahzis, un tapehz tad mans tehws maffa 100 rubku par gaddu.“ To dsirdedams Bondoljè eesahumà noskaltahs un manni par lohpu nosauza, bet drihs apdoh-majees, man dewa tahdu atbildi: „Ja tu gribbi bes strah-daschanas mahzitees, tad tewi newarru par 100 mahzih, bet tehnam jadohd 200 rubku par gaddu.“

(Turpmat wehl.)

Kà Malleneeschòs negribboht un ne-mannoht warr pehrcennu dabbuht.

Mehs Malleneeschi, paldees Deewam ne-essam nelahdi flitri laudis un mums arri gluschi labbi lahjahs. Ta tif ween irr flitka leeta, ka pee mums daschs labs kreetnu pehrcennu warr dabbuht, bes ka winnam weena jausma par to buhtu, tapehz winsch tif gahrdi teef pameelohs. Ta nesenn weenam no manneem pasihstameem notizzis.

Schi leeta notikka tahdà wihje:

Rohdà muischà nuyat stallis tiffa pahrbuhwehts. Kad darbs bija beigts, tad meistars darbiueefns baggatigi ap-meeloja ar allu un ar schnapff. Kad winni jau labbu teefu bija isdshruschi, un pilni un turklat arri aplam preezigi un johzigi bija paliftuschi, tad weens semneezinsch peenahza klat un eedrohschinajahs, lai gan ar pasemmi-geem wahrdeem, to darbu smahdeht. Par to darbineeki paliffa gauschi nitni un semneeku lammaja par muschitu un par wehrsi. Semneezinsch darbineekeem labpraht nefo parradà nepaliffa. Ta tad wahrs kehrahs pee wahra. Jau darbineeki taihhjahs, tam semneezinam, tam leelmuttim, mugguru pehrweht. Bet muhsu semneeks ismuffa, eelehza sawos wahgòs, kas turpat bija tuwumà, un issuda, ta ka ne smaffas no winna neatliffa. Jau bija krehfla. Dar-bineeki sawà karstumà un reibumà semneela issufchanu nepamannija. Winni ar bahni uskriitta weenam no sa-weem paschu beedreem, kas gandrihs tapat isfattijahs ka muhsu semneezinsch un to neschehligi nopehra. Tas no-pehrtais bija mans pasihstams, las atraddahs darbineeku starpà.

Weens Malleneetis.

Putninsch.

(Pehz Puschkina.)

Deewa putninsch liddo gaisà
Nepasihdams publinus,
Kuhpedamees few netaisa
Pastahwigus dshwoflus.

Zauru nakti tupp us sarra,
Kamehr faul' to mohdina,
Deewa pawehli tad darra,
Sawas dseefmas standina.

Ruddens aisdseenn waff'ru jauku,
Dabbai faldu meegu nefs,
Deesa migla aplahj lauku,
Katriss feids semm paspahnes.

Laudim laiks nu nepatihkams,
Putninsch wia'pufs jubrinai,
Sweschà semm nepasihkams
Noliddo lihds pawaff'rai. Platfch.

Atbilledams redaktehrs Ernst Plates.

No jensures atwehlehts. Rihga, 25. Oktober 1874.

Drikkèhts un dabbujams pee bilschu- un grahmatu- drikketaja Ernst Plates, Rihgà, pee Pehtera-basnizahs.